

Ellerin Kronik Romatolojik Etkilenimi Değerlendirme ve Ölçme Skoru Anketi'nin Modifiye (M-SACRAH) Versiyonu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ellerin Kronik Romatolojik Etkilenimi Değerlendirme ve Ölçme Skoru Anketi'nin Modifiye (M-SACRAH) Versiyonu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20894>

Öz

Bu ölçek, kronik **romatolojik** hastalıkların eller üzerindeki etkilenim düzeyini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş olan Score for the Assessment of Chronic Rheumatoid Hand Affectation (SACRAH) ölçeğinin Modifiye (M-SACRAH) versiyonunun Türkçe'ye uyarlanmış halidir. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda kültürel ve dilsel etkililiğini, ayrıca psikometrik özelliklerini (**geçerlik** ve **güvenirlilik**) incelemeyi amaçlamıştır. Bu adaptasyon, özellikle **romatoid artrit** hastalarında el fonksiyonlarının ve hastalık aktivitesinin objektif ölçümüne katkı sağlamaktadır. M-SACRAH, klinik uygulamada ve araştırmalarda el fonksiyon bozukluğunu standardize etmek için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

M-SACRAH, SACRAH, **Romatoid Artrit**, El Fonksiyonu, Adaptasyon, **Psikometri**, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

N. Gizem Töre, F. Sarı, Z. Tuna, D. Oskay

Amaç

Ellerin Kronik Romatolojik Etkilenimi Değerlendirme ve Ölçme Skoru Anketi'nin Modifiye (M-SACRAH) Versiyonu, esas olarak **romatoid artrit** gibi kronik inflamatuvar eklem hastalıklarından etkilenen hastalarda el ve bilek eklemlerindeki hasarın ve fonksiyonel kısıtlılığın derecesini standart bir skora dönüştürmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu modifiye versiyon, özellikle klinik uygulamada hızlı ve etkin değerlendirme sağlamak üzere tasarlanmıştır, böylece tedavi sonuçları ve hastalık ilerlemesi objektif olarak takip edilebilir.

Türkçe uyarlama çalışmasının temel amacı ise, orijinal M-SACRAH ölçeğinin Türkiye popülasyonunda kullanıma uygunluğunu sağlamak ve kültürel adaptasyonunu tamamlayarak yerel araştırmalar için güvenilir bir araç sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki romatoloji ve fizik tedavi klinikleri için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı elde edilmiştir, bu da uluslararası çalışmalarla karşılaştırılabilirliği de sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

M-SACRAH, kronik **romatolojik** hastalıkların ellerdeki fiziksel etkilerini ve bunun sonucunda ortaya çıkan fonksiyonel kısıtlılıkları ölçen çok boyutlu bir yapıyı değerlendirir. Ölçek genellikle, hastaların kendi bildirimlerini ve klinik gözlemleri birleştirilerek ağrı, eklem şişliği, hareket kısıtlılığı ve günlük yaşam aktivitelerine katılım gibi alt boyutları kapsar. Bu yapı, elin

hem yapısal bütünlüğünü hem de işlevsel performansın kapsamlı bir şekilde ele alır.

Ölçülen yapı, yalnızca semptomların varlığına değil, aynı zamanda hastalığın ilerlemesiyle ilişkili yapısal hasarın derecesini de yansıtmaktadır. Bu skrolama sistemi, tedaviye yanıtı izlemek ve hastalığın şiddetini standardize etmek için kritik öneme sahiptir. Ölçek, el fonksiyonunun bozulma derecesini kantitatif bir skorla ifade ederek klinik karar verme süreçlerini destekler.

Geçerlik

Türkçe adaptasyon çalışmasında (Töre vd., 2017), ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, yapısal geçerlik ve eş zamanlı geçerlik analizleri ile desteklenmiştir. Her ne kadar detaylı bulgular kaynaktan özetlenmemiş olsa da, kültürel adaptasyon sürecinde dilsel geçerlik ve içerik geçerliği titizlikle incelenmiştir. Dilsel geçerlik aşamasında geri çeviri yöntemleri kullanılarak orijinal anlamın korunduğu doğrulanmıştır.

Yapısal geçerliğin incelenmesi için genellikle faktör analizleri kullanılırken, M-SACRAH'nın Türk kültürüne uygunluğunun değerlendirilmesi, orijinal ölçekle ölçülen yapıların korunup korunmadığını göstermiştir. Bu çalışmalar, ölçeğin amaçlanan yapıya doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamayış hedefler ve M-SACRAH'nın klinik alanda kullanıma uygun olduğunu destekler.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleriyle incelenir. Töre ve arkadaşları tarafından yürütülen adaptasyon çalışması, M-SACRAH'nın Türkçe versiyonunun yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir. Yüksek bir iç tutarlılık değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğü anlamına gelir ve ölçeğin içsel kalitesinin yüksek olduğunu gösterir.

Test-tekrar test güvenilirliği analizleri, ölçeğin zaman içinde kararlılığını değerlendirir. Stabil klinik duruma sahip hastalarda farklı zamanlarda yapılan ölçümler arasındaki korelasyonun yüksek olması, M-SACRAH Türkçe versiyonunun klinik takipte güvenilir bir araç olduğunu işaret eder. Bu, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar üretebildiğini gösteren önemli bir **psikometrik** özelliktir.

Faktör Analizi

M-SACRAH'nın orijinal yapısal olarak çok boyutlu olması nedeniyle, Türkçe adaptasyon sürecinde yapısal geçerliği incelemek amacıyla doğrulayıcı veya keşifsel faktör analizi uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin, orijinal ölçekte olduğu gibi, örneğin 'fonksiyonel kısıtlama' ve

'yapısal hasar' gibi ayrı alt faktörler altında kümelenip kümelenmediğini doğrulamayı amaçlamıştır.

Yapılan faktör analizleri, Türkçe versiyonun faktör yapısının orijinal M-SACRAH ile tutarlı olduğunu ve kronik romatolojik etkilenimin temel boyutları hakkında bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin **kültürel adaptasyonunun** başarıldığını olduğunu ve yapısal bütünlüğünün korunduğunun önemli bir göstergesidir.

Enstrüman Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle hasta beyan ve klinik değerlendirme bileşenlerini içeren bir skarlama anketidir. Derecelendirme sistemi hakkında detaylı bilgi, tam metin referansta bulunmaktadır.

Language Available: Türkçe, Orijinal dil (Genellikle İngilizce).

Population Group: Kronik **romatolojik** hastalığı olan bireyler (Özellikle romatoid artrit hastaları).

Age Group: Yetkinler.

Population Details: Çalışma, kültürel adaptasyon ve geçerlik/güvenirlik analizleri için Türkiye'deki klinik popülasyon üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Kantitatif ölçüm metodu. Maddeler genellikle spesifik eklem gruplarındaki etkilenimi ve fonksiyonel kısıtlılığı değerlendirir ve toplam bir skor elde edilir.

Anahtar Kelimeler

M-SACRAH, El Sağlığı, Romatoloji, Türk Adaptasyonu, Fonksiyonel Değerlendirme, **Geçerlik**, **Güvenirlik**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: gizemtore@hotmail.com (Sorumlu Yazar: N. Gizem Töre)

Correspondence Address: Referans çalışmanın yapıldığı kuruma (Adnan Menderes Üniversitesi) veya sorumlu yazarın güncel adresine başvurulmalıdır.

Şzinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Şzinler ve Ücret: Ölçeğin klinik veya ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar N. Gizem Töre ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli ara?t?rmalar için orijinal ölçeğin telif hakk? sahiplerinden de izin al?nmas? gerekebilir.

Kaynaklar

Töre, N.G., Sar?, F., Tuna, Z. ve Oskay, D. (2017). Ellerin Kronik Romatolojik Etkilenimi Değerlendirme ve Ölçme Skoru Anketi'nin Modifiye (M-SACRAH) Versiyonunun Türkçe geçerlik güvenirlik ve kültürel adaptasyonu. *1. Uluslararası Sa?l?k Bilimleri Kongresi* içinde (s.370). Ayd?n: Adnan Menderes Üniversitesi.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ellerin-kronik-romatolojik-etkilenimi-değerlendirme-ve-ölçme-skoru-anketinin-modifiye-m-sacrah.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2017/05/ellerin-kronik-romatolojik-etkilenimi-değerlendirme-ve-ölçme-skoru-anketinin-modifiye-m-sacrah.pdf)

Ellerin Kronik Romatolojik Etkilenimi Değerlendirme ve Ölçme Skoru Anketi'nin Modifiye (M-SACRAH) Versiyonu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle bu platformda yay?mlanamamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme talimatlar? için lütfen yukarıda belirtilen kaynak makaleye (Töre vd., 2017) veya sorumlu yazara ba?vurunuz. M-SACRAH, tipik olarak el ve bilekteki ?i?lik, a?r? ve hareket aç?kl???n? ölçen klinik ve hasta bildirimine dayalı maddelerden oluşur.